

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії поза аспірантурою **Лушак Віктор Володимирович**, 1993 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2016 році Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова за спеціальністю «Історія» (професійна кваліфікація: магістр історії, викладач історії, експерт культурно-історичних цінностей), працює молодшим науковим співробітником відділу трансатлантичних досліджень Державної установи «Інститут всесвітньої історії Національної академії наук України», м. Київ, виконав акредитовану освітньо-наукову програму 48055 Історія (за спеціальністю 032 «Історія та археологія»).

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом директора Державної установи «Інститут всесвітньої історії Національної академії наук України», м. Київ, від «14» липня 2025 року № 43-В, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради:

Олександра ПОТЄХІНА, доктора історичних наук, старшого наукового співробітника, головного наукового співробітника відділу теорії та методології всесвітньої історії Державної установи «Інститут всесвітньої історії НАН України», м. Київ;

Рецензента:

Дмитра ЛАКІШИКА, кандидата історичних наук, старшого наукового співробітника, провідного наукового співробітника відділу трансатлантичних досліджень Державної установи «Інститут всесвітньої історії НАН України», м. Київ;

Офіційних опонентів:

Наталії ГОРОДНЬОЇ, доктора історичних наук, професора, професора кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ;

Тетяни КЛИНІНОЇ, кандидата історичних наук, доцента кафедри української мови, історії та інформаційної діяльності факультету психології, комунікації та перекладу Державного університету «Київський авіаційний інститут», м. Київ;

Маргарити ЛИМАР, кандидата політичних наук, доцента, доцента кафедри англійської філології та перекладу факультету філології Чорноморського національного університету імені Петра Могили, м. Миколаїв.

на засіданні «16» вересня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» Луцаку Віктору Володимировичу на підставі публічного захисту дисертації «Генрі Уоллес у системі державного управління США за президентства Ф.Д. Рузвельта», за спеціальністю 032 «Історія та археологія».

Дисертацію виконано у відділі трансатлантичних досліджень Державної установи «Інститут всесвітньої історії Національної академії наук України», м. Київ.

Науковий керівник – **Володимир РОЗУМЮК**, кандидат політичних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу теорії та методології всесвітньої історії Державної установи «Інститут всесвітньої історії НАН України».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. За своїм змістом, рівнем наукової новизни, теоретичним і практичним значенням дисертація відповідає вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Наукова новизна отриманих результатів полягає у тому, що вперше висвітлено діяльність Г. Уоллеса в адміністраціях Ф.Д. Рузвельта у контексті розвитку системи державного управління США; здійснено комплексний аналіз історіографії діяльності Г. Уоллеса та виявлено основні суспільно-політичні й історіографічні тенденції, що вплинули на оцінку його місця в політичній історії США; простежено на прикладі діяльності родини Уоллесів розвиток ідеї державного регулювання сільського господарства США.

Дисертація Луцака Віктора Володимировича має вагомим теоретичним значенням, яке полягає в поглибленні наукового розуміння процесів трансформації системи державного управління США в умовах Великої депресії та Другої світової війни. Отримані результати дозволяють по-новому осмислити через призму діяльності Г. Уоллеса зміни, які відбувалися в системі державного управління США в період президентства Ф.Д. Рузвельта, зокрема в аграрній сфері. На основі комплексного аналізу джерел і історіографії у дисертації сформульовано нові підходи до оцінки ролі інституційної спроможності держави, механізмів державного регулювання в аграрній сфері, а також особливостей кризового менеджменту в умовах масштабних соціально-економічних викликів 1930–1940-х рр.

Застосоване дисертантом у дослідженні поняття «адхократія» в історичному аналізі дозволяє розглядати діяльність тимчасових адміністративних структур, відомих як «абеткові агентства», створених у період президентства Ф.Д. Рузвельта, як складову теоретичних моделей гнучкого управління США у досліджуваній період. Окреме значення має введення до наукового обігу нових джерел: матеріалів з архіву Г. Уоллеса в Університеті штату Айова та з періодичного видання «Wallaces' Farmer». Це розширює емпіричну базу для

подальших теоретичних узагальнень аграрної історії США у 1920–1930-х рр. та політичної історії США в період президентства Ф.Д. Рузвельта.

Здобувач має 16 одноосібних наукових публікацій за темою дисертації, з них 6 статей у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України; 1 стаття у зарубіжному науковому виданні; 2 статті у збірниках наукових праць; 7 матеріалів і тез доповідей на наукових конференціях. Опубліковані праці відповідають вимогам пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії.

1. Луцк В.В. Г. Уоллес в політичній історії США: проблеми історіографії. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Серія: Історія. 2018. Вип.2.Ч.2. С. 136–142. URL: <https://journals.tnpu.ternopil.ua/index.php/history/article/view/371>

2. Луцк В.В. Радянський Союз очима віце-президента США Г.Уоллеса. *Американська історія та політика: науковий журнал*. 2018. №6. С. 91–100. DOI: <http://doi.org/10.17721/2521-1706.2018.06.91-100>

3. Lushchak V. Henry Wallace and the legislative settlement of control the use of atomic energy in the USA in 1945–1946. *Eminak: scientific quarterly journal*. 2019. № 2 (26). P. 114–122. DOI: [https://doi.org/10.33782/eminak2019.2\(26\).297](https://doi.org/10.33782/eminak2019.2(26).297)

4. Луцк В.В. Самоідентифікація сімейства Уоллесів у американській фермерській традиції. *Гілея: науковий вісник*. Київ: «Видавництво Гілея», 2019. Вип. 144. № 5. Ч.1. Історичні науки. С. 78–81. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2019_144%281%29__17

5. Луцк В.В. Становлення американської історіографії Нового курсу (1930-і – початок 1960-х рр.). *Проблеми всесвітньої історії*. 2023. № 4 (24). С. 172–192. DOI: <https://doi.org/10.46869/2707-6776-2023-24-7>

6. Луцк В.В. Американська історіографія аграрної політики Нового курсу Ф. Д. Рузвельта. *Американська історія та політика: науковий журнал*. 2025. № 19. С. 7–16. DOI: <https://doi.org/10.17721/2521-1706.2025.19.1>

У дискусії взяли участь усі члени разової спеціалізованої вченої ради:

Потехін Олександр Володимирович, доктор історичних наук, старший науковий співробітник, головний науковий співробітник відділу теорії та методології всесвітньої історії Державної установи «Інститут всесвітньої історії НАН України». Оцінка позитивна без зауважень.

Лакішик Дмитро Михайлович, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу трансатлантичних досліджень Державної установи «Інститут всесвітньої історії НАН України». Оцінка позитивна із зауваженнями та рекомендаціями:

1. Суттєвим недоліком є відсутність в дисертації літератури європейських дослідників з даної проблематики.

2. У підрозділах 2.1, 2.2 і 2.3 необхідно чіткіше виписати висновки для кращої репрезентації власне погляду автора дисертації.

3. На нашу думку, дисертант у підрозділі 3.2 недостатньою мірою розкриває внесок віцепрезидента Г. Уоллеса в організацію управління воєнною економікою США, здебільшого зосереджуючи увагу на ядерній програмі.

4. Автор акцентує увагу власне на внутрішньополітичній діяльності віцепрезидента США Г. Уоллеса, натомість питання зовнішньої політики держави за його каденції досліджуються недостатньо.

5. Варто об'єднати підрозділи 3.3 і 3.4 оскільки в останньому продовжується аналіз проблематики підрозділу 3.3, а саме суперечки між відомствами Г. Уоллеса (Управління з економічних питань війни) та Дж. Джонсона (Фінансова корпорація реконструкції).

6. Необхідно уникати літературної стилістики у тексті, використовуючи наукову термінологію.

Городня Наталія Данилівна, доктор історичних наук, професор, професор кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Оцінка позитивна із зауваженнями та рекомендаціями:

1. На нашу думку, хронологічні межі дослідження мають охоплювати 1933-1945 рр. (до смерті президента Ф.Д. Рузвельта), у той час як дисертант обмежив їх 1933-1944 рр., від початку Нового курсу і старту політичної кар'єри Г. Уоллеса в адміністрації Ф.Д. Рузвельта до з'їзду Демократичної партії і президентської кампанії 1944 р. (с.22).

2. В п. 1.1. представлено огляд лише американської й української історіографії, без урахування праць європейських, канадських, азійських та інших науковців.

3. В огляді історіографії дисертант висвітлив праці, які характеризують діяльність Г. Уоллеса і Новий курс, включаючи аграрну політику. Про це йдеться також у висновках до розділу 1 (с. 93) і загальних висновках (с. 238). Проте хронологічні межі дослідження охоплюють також період Другої світової війни, що не знайшло відображення в огляді історіографії.

4. Автор використовує в дисертації термін «ню-дилери». По-перше, слово «дилери» викликає інші асоціації (наприклад, нарко-дилери). По-друге, у разі використання, воно потребує пояснення і написання «ню-ділери» (від New Deal).

5. Дискусійною видається теза «Президент змушений був тривалий час стримувати свої глобальні амбіції та дотримуватися суспільних настроїв, залишаючись пасивним спостерігачем кризи, що назрівала у світі» (с. 154). Виникає питання: чи були у президента «глобальні амбіції»? Якщо так, що вони передбачали, які факти про це свідчать?

6. Не аргументованою, на нашу думку, є теза, що міністр Г. Уоллес вважав, що «ізоляціонізм більше не відповідає інтересам країни». Дисертант пояснює, що він виступав за солідарність між країнами Американського континенту, але був проти втручання в справи Європи: «Якщо Європа прагне самознищення, Сполучені Штати не мають брати участь у цьому божевіллі» (с. 159). Активна політика США в Латинській Америці не суперечила принципам ізоляціонізму, на відміну від залучення у європейські справи.

7. Дискусійною видається теза дисертанта про «злам», «занепад» політичної кар'єри Г. Уоллеса після партійного з'їзду 1944 р., коли його не обрали кандидатом на посаду віцепрезидента (с. 23, 157). Як зазначається, після цього «його роль у державному управлінні США зійшла нанівець».

На нашу думку, необрання Г. Уоллеса кандидатом на посаду віцепрезидента у 1944 р. не свідчить про «занепад» його політичної кар'єри, адже після перемоги на президентських виборах Ф.Д. Рузвельт знову запросив його до адміністрації. Більше того, Ф.Д. Рузвельт задовольнив його бажання очолити Міністерство торгівлі. Для цього він звільнив Дж. Джонса, політичного опонента Г. Уоллеса. В дисертації зазначається, що Г. Уоллес обіймав посаду міністра торгівлі в адміністрації Г. Трумена до 20 вересня 1946 рр. і втратив її унаслідок прорадянської позиції й публічної критики зовнішньої політики США в умовах «холодної війни» (с. 231-232).

8. Деякі положення дисертації потребують уточнення. Наприклад, замість «захоплення Японією китайської Маньчжурії» (с. 155), відбулась її окупація, після чого на цій території було проголошено державу Маньчжоу-го. На с. 104 читаємо, що «з початку війни в 1914 р. США надавали суттєву продовольчу допомогу країнам Антанти», у той час як на початку війни США торгували з державами обох ворогуючих блоків. На с. 109 вміщується суперечлива інформація, яка потребує пояснення. Спочатку дисертант зазначає, що «Європа, яка оговтувалася від руйнувань, потребувала американської сировини». Проте далі читаємо: «Зі скороченням іноземних ринків та збереженням високих обсягів виробництва, проблема перевиробництва набула загрозливих масштабів». У зв'язку з першою тезою про потребу Європи в американській сировині не зрозумілою є друга теза про «скорочення іноземних ринків».

9. Загальні висновки дисертації, на нашу думку, дають чіткі відповіді не на усі сформульовані у вступі дослідницькі завдання. Так, досягнення поставленої мети передбачало вирішення семи дослідницьких завдань, у той час як висновки вміщують 10 пунктів. Відповіді на друге і четверте дослідницькі завдання не чіткі та не зовсім відповідають сформульованим цілям.

10. Як рекомендація, посторінкові посилання на джерела інформації суттєво полегшили б оцінку дисертаційного дослідження.

Клиніна Тетяна Сергіївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри української мови, історії та інформаційної діяльності факультету психології, комунікації та перекладу Державного університету «Київський авіаційний інститут». Оцінка позитивна із зауваженнями та рекомендаціями:

1. У списку використаних джерел відсутня Конституція США, що формально не є істотним недоліком, оскільки дослідження зосереджується насамперед на аналізі діяльності Генрі Уоллеса та управлінських практик адміністрацій Ф.Д. Рузвельта, а не на текстуально-правовій інтерпретації конституційних положень. Разом із тим, з огляду на те, що Конституція США становить фундамент американської системи влади та визначає статус і повноваження виконавчої влади, до якої відноситься президент й віцепрезидент, доцільним виглядало б включити її як базове джерело до списку використаних джерел.

2. Попри достатньо ґрунтовний аналіз діяльності Г. Уоллеса як міністра сільського господарства та віцепрезидента, у роботі не завжди чітко простежується ступінь його безпосереднього впливу на ухвалення ключових рішень Ф.Д. Рузвельтом. Є зрозумілим те, що президент наділяв Г. Уоллеса значними адміністративними обов'язками, проте дискусійним залишається питання, наскільки саме ідеї й ініціативи віцепрезидента визначали зміст президентських рішень, а не лише впроваджувалися в межах уже окресленої рузвельтівської стратегії. Така ситуація створює відчуття, що постать Г. Уоллеса певним чином «розчиняється» у тіні постаті Ф. Рузвельта, а його самостійний політичний вплив потребує виразнішої аргументації на основі більш конкретних прикладів.

3. Дискусійним моментом є верхня хронологічна межа – 1944 рік. Вона є логічною з точки зору політичної біографії й дисертант зазначає, що «діяльність Г. Уоллеса в адміністрації Г. Трумена та його участь у президентській кампанії 1948 р., які виходять за межі поставлених у дисертації завдань, становлять важливий етап його політичної кар'єри й безперечно заслуговують на окреме дослідження» (с. 22–23). Проте з інституційної перспективи варто було б принаймні у форматі епілогу простежити подальшу долю адхократичної моделі управління та трансформацію посади віцепрезидента у перші повоєнні роки. Це дозволило б показати послідовність процесів (або їх відсутність), започаткованих у період президентства Ф.Д. Рузвельта.

4. Теза про те, що Уоллес зробив внесок у трансформацію інституту віцепрезидентства, цікава і перспективна, проте залишається дещо ізольованою від ширшої еволюції цього політичного інституту. Порівняння з попередниками (Джоном Гарнером) чи наступником (Гаррі Труменом) показало б, наскільки його активність була унікальною, а наскільки – проявом ширшої тенденції до розширення ролі віцепрезидента у виконавчій вертикалі; це дало б змогу зняти ризик гіперперсоніфікації змін і показати їх як результат довшої інституційної еволюції та мати більш структурний характер.

5. У роботі бракує розгорнутого міжнародного контексту, що особливо актуально в контексті діяльності Г. Уоллеса під час Другої світової війни. Дисертант зосереджується на внутрішніх дискусіях в американському політичному середовищі, тоді як питання сприйняття ідей Г. Уоллеса союзниками США або його місце у міжнародних коаліційних структурах залишаються майже поза увагою. Це звужує кут зору й не дозволяє побачити роль Г. Уоллеса в ширшій коаліційній взаємодії. Доцільно було б звернути увагу й на міжсоюзницьку координацію воєнної економіки, що дозволило б чіткіше відмежувати внутрішні американські дискусії від ширшої логіки коаліційної взаємодії.

Лимар Маргарита Юріївна, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології та перекладу факультету філології Чорноморського національного університету імені Петра Могили. Оцінка позитивна із зауваженнями та рекомендаціями:

1. Невизначеність принципів побудови змісту та надмірна деталізація назв підрозділів. Так, у змісті дисертації окремі підрозділи сформульовані за

хронологічним принципом (наприклад, пп. 2.2 та пп. 2.3), тоді як інші – за проблемно-тематичним (пп. 3.3, пп. 3.4). Змішування хронологічного та проблемного підходів у межах одного розділу ускладнює сприйняття логіки викладу та може створювати враження структурної фрагментарності. Доцільним видається уніфікувати принципи побудови змісту, надавши перевагу або чітко витриманій хронологічній, або проблемно-тематичній послідовності.

Також, ми б рекомендували переглянути назви деяких підпунктів. Наприклад, у пп. 3.4 слово «кульмінація» несе емоційне навантаження не притаманне науковому стилю, а у назві пп. 3.1 та пп. 3.5 простежується надмірна деталізація та громіздкі формулювання, що ускладнюють їх сприйняття. Так, пп. 3.1 можна було б перейменувати на «Політика адміністрації Ф.Д. Рузвельта на початку війни та Г. Уоллес у президентських виборах 1940 р.», а пп. 3.5 – на «Виборча компанія 1944 р. та завершення політичної кар'єри Г. Уоллеса».

2. Недостатність глибини та системності у використанні деяких методів дослідження. У першому розділі, поряд із ґрунтовним аналізом історіографії та джерельної бази, автор подає огляд теоретико-методологічних засад дослідження. Разом з тим, не завжди простежується, яким чином конкретні заявлені методи – зокрема, кількісні методик, психоаналітична інтерпретація, дискурсивний аналіз та аналіз наративів – були безпосередньо реалізовані у дослідженні. Автор, скоріше, використовує елементи цих методів без притаманної їм глибини та системності, про що варто було б зазначити у відповідному підрозділі.

Наприклад, на сс. 109, 130, 131, 132, 138, 148, 155, 169, 247, 224, 229 автор наводить статистичні дані, проте вони використані як ілюстративний матеріал, а не як повноцінний інструмент аналізу. Хоча у роботі заявлено використання кількісних методів, у тексті дослідження вони фактично зводяться до наведення готових статистичних даних (зокрема, у додатках подано кілька таблиць, складених на основі інших джерел). Власний кількісний аналіз, що передбачає обробку, порівняння та узагальнення цих даних, відсутній або представлений фрагментарно.

Далі, дисертант декларує використання методу психоаналітичної інтерпретації. У другому розділі справді зустрічаються фрагменти, які торкаються світоглядних, морально-релігійних та культурних впливів на формування політичних поглядів Г. Уоллеса (зокрема, через приклади з дитинства, родинні та духовні настанови, біблійні й конфуціанські мотиви – сс. 95, 99, 102, 135). Аналогічно, у третьому розділі простежуються окремі елементи цього підходу – зокрема, аналіз риторики Г. Уоллеса, його моральних ідеалів, бачення повоєнного світопорядку та конфліктів з колегами як прояву глибинних ціннісних розбіжностей (наприклад, на сс. 210, 211, 232). Однак, ці описи, хоч і містять психологізовані елементи, радше виконують ілюстративну функцію, ніж становлять повноцінний психоаналітичний аналіз у строгому науковому сенсі. У подальших дослідженнях доцільно було б глибше розвинути цей метод – наприклад, через виявлення внутрішніх конфліктів, мотиваційних суперечностей або особистісних трансформацій Г. Уоллеса.

3. Нульовий переклад власних назв та відсутність адаптації до українського академічного стандарту. У дисертації, яка ґрунтується на широкому колі англomовних джерел, недоцільно залишати власні назви без адаптації українською мовою. У тексті трапляються приклади нульового перекладу, як-от: «Winterset Madisonian» (с. 96), «Iowa Homestead» (с. 96), «National Grange» (с. 96), «Wallaces' Farmer» (с. 105), «The Hi-Bred Corn Company» (с. 113), «Think Magazine» (с. 149), «Gallup» (с. 155), «Augusta» (с. 175). На нашу думку, такі назви краще подавати у транслітерованому або транскрибованому вигляді кирилицею із зазначенням оригіналу в дужках, за потреби – з елементами описового перекладу. Такий підхід відповідає усталеним академічним стандартам та полегшує сприйняття матеріалу.

4. Обмежена компаративна перспектива. Дисертація практично повністю зосереджена на діяльності Г. Уоллеса в контексті внутрішньої політики США та не містить системних порівнянь з його попередниками чи наступниками на посаді віцепрезидента. Такі зіставлення дозволили б чіткіше окреслити відмінні риси його політики, визначити, у чому саме полягала її унікальність або значущість порівняно з іншими. Водночас, залучення порівняльного аналізу з державними діячами аналогічного рівня інших країн, які діяли в подібних кризових умовах 1930–1940-х рр., дало б змогу продемонструвати не лише особисті здобутки та обмеження Г. Уоллеса, а й певні сильні та слабкі сторони американської системи державного управління загалом.

5. Поверхнєве висвітлення суперечливих аспектів діяльності Г. Уоллеса. У дисертації загалом простежується тенденція до акцентування позитивного внеску Г. Уоллеса у реформування аграрного сектору (розділ 2, особливо пп. 2.2–2.3) та організацію воєнної економіки (розділ 3, особливо пп. 3.2–3.5). У першому випадку докладно висвітлено його ініціативи з підтримки цін, переселення фермерів, охорони ґрунтів тощо, проте майже не розглянуто негативні наслідки аграрної політики – регіональні дисбаланси, проблеми південних штатів, критику з боку фермерських асоціацій та бізнесу. У другому – позитивно описана його роль у воєнному виробництві, постачанні та стратегічних проєктах, але конфлікти з держсекретарем К. Галлом, міністром торгівлі Дж. Джонсом та керівництвом Демократичної партії під час виборчої кампанії 1944 р. розглянуто переважно описово. Хоча цим епізодам присвячено окремий підпункт, бракує глибшого аналізу їхніх причин, системного характеру та наслідків для репутації Г. Уоллеса, ефективності роботи адміністрації та його політичних перспектив.

6. Змішаність фокусу та дисбаланс між описовим та аналітичним компонентами у висновках. Окремі підсумкові положення містять значний обсяг фактологічного матеріалу та відступів, присвячених ширшому контексту (зокрема діяльності Ф.Д. Рузвельта та загальній політиці «Нового курсу»), тоді як прямий зв'язок із центральною темою – роллю та внеском Г. Уоллеса – не завжди простежується достатньо чітко (висновки, пп. 4–6). Доцільним видається посилити підсумки шляхом чіткого розмежування основного об'єкта дослідження й допоміжних сюжетів, а також підвищення аналітичної насиченості для досягнення більш збалансованого представлення результатів діяльності Г. Уоллеса, що також включає аналіз його управлінських прорахунків.

7. Наявність російськомовної літератури. У списку використаних джерел та літератури наявні позиції № 308, 309 та 310, автори або видавництва яких пов'язані з науковими інституціями РФ або радянським періодом, причому № 308 та № 309 видані у Москві у радянський час, а № 310 – у російськомовному науковому журналі. При цьому у тексті дисертації не виявлено посилань на працю № 309, що ставить під сумнів доцільність її включення до бібліографії. З огляду на наявність великої кількості англomовних досліджень та значної джерельної бази з окресленої проблематики, використання та включення зазначених джерел видається дискусійним.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада Державної установи «Інститут всесвітньої історії Національної академії наук України», м. Київ, присуджує Луцкаку Віктору Володимировичу ступінь доктора філософії з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 032 «Історія та археологія».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради,
доктор історичних наук,
старший науковий співробітник

Олександр ПОТЄХІН

Підпис Потєхін О. В.
засвідчую
Учений секретар О. Р. Рещецько